

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של

מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב

יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת

שמיני תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק א

א. כָּל הַמְּנָחוֹת שֶׁנִּקְמְצוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - כְּשֵׁרוֹת, אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשּׁוּם חוֹבָה, חוּץ מִמִּנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת. מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת שֶׁנִּקְמְצָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, נָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ, וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן, אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן - פְּסוּלוֹת. כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן? לְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא וּלְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה. אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן? לְשֵׁם מִנְחַת נְדָבָה וּלְשֵׁם מִנְחַת חוֹטֵא: ב. אַחַת מִנְחַת חוֹטֵא וְאַחַת כָּל הַמְּנָחוֹת: שֶׁנִּקְמָצָן זָר, אוֹנֵן, טְבוּל יוֹם, מְחֻסַּר בְּגָדִים, מְחֻסַּר כִּפּוּרִים, שֶׁלֹּא רָחַץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם, עָרֵל, טָמֵא, יוֹשֵׁב, עוֹמֵד עַל־גַּבֵּי כֵלִים, עַל־גַּבֵּי בְהֵמָה, עַל גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ - פְּסוּל. קָמַץ בַּשְּׂמֹאל - פָּסַל. בֶּן בְּתֵירָא אוֹמֵר: יַחֲזִיר וְיַחֲזֹר וְיִקְמֹץ בַּיָּמִין. קָמַץ וְעָלָה בְיָדוֹ צְרוֹר אוֹ גַּרְגֵּר מֶלַח אוֹ קֹרֶט שֶׁל לְבוֹנָה - פָּסַל, מִפְּנֵי שֶׁאָמְרוּ: הַקֹּמֶץ הַיָּתֵר וְהֶחָסֵר - פָּסוּל. אֵיזֶהוּ הַיָּתֵר? שֶׁקְּמָצוֹ מִבַּרְץ. וְחָסֵר? שֶׁקְּמָצוֹ בָּרֹאשֵׁי אֶצְבְּעוֹתָיו. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? פּוֹשֵׁט אֶת אֶצְבְּעוֹתָיו עַל פַּס יָדוֹ: ג. רִבָּה שַׁמְנָהּ, וְחִסֵּר שַׁמְנָהּ, חִסֵּר לְבוֹנָתָהּ - פְּסוּלָה. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל שְׂיָרֶיהָ בַּחוּץ, אוֹ כַּזַּיִת מִשְּׂיָרֶיהָ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ בַּחוּץ, אוֹ כַּזַּיִת מִקֻּמְצָהּ בַּחוּץ, אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ בַּחוּץ - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. לֶאֱכֹל שְׂיָרֶיהָ לְמָחָר, אוֹ כַּזַּיִת מִשְּׂיָרֶיהָ לְמָחָר, לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ לְמָחָר, אוֹ כַּזַּיִת מִקֻּמְצָהּ לְמָחָר, אוֹ לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר - פְּסוּלָה וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַקּוֹמֵץ, וְהַנּוֹתֵן בַּכֶּלִי, וְהַמְהַלֵּךְ, וְהַמַּקְטִיר: לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר, חוּץ לִמְקוֹמוֹ - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. חוּץ לִזְמַנּוֹ - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת, וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. כֵּיצַד קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ? קָמַץ בִּשְׁתִיקָה וְנָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ, אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר בִּשְׁתִיקָה, אוֹ שֶׁקָּמַץ וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ - זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ: ד. כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ? קָמַץ חוּץ לִמְקוֹמוֹ, וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנּוֹ; אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנּוֹ, וְנָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ; אוֹ שֶׁקָּמַץ וְנָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִמְקוֹמוֹ, מִנְחַת חוֹטֵא וּמִנְחַת קְנָאוֹת, שֶׁקָּמַץ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר חוּץ לִזְמַנָּן, אוֹ שֶׁקָּמַץ חוּץ לִזְמַנָּן, וְנָתַן בַּכֶּלִי וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, אוֹ שֶׁקָּמַץ וְנָתַן בַּכֶּלִי, וְהִלֵּךְ וְהִקְטִיר שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ וְכַזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת לְמָחָר וְכַזַּיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ וְכַחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר וְכַחֲצִי זַיִת בַּחוּץ, פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה הַכְּלָל, אִם מַחֲשֶׁבֶת

הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְאִם מַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַזְּמַן - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה וָזֶה פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת, כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ב

א. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה: לֶאֱכֹל שְׁיָרֶיהָ אוֹ לְהַקְטִיר קֻמְצָהּ לְמָחָר - מוֹדֶה רַבִּי יוֹסֵי בָּזֶה שֶׁהוּא פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. לְהַקְטִיר לְבוֹנָתָהּ לְמָחָר - רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. אָמְרוּ לוֹ: מַה שָּׁנְתָה זוֹ מִן הַזֶּבַח? אָמַר לָהֶם: שֶׁהַזֶּבַח - דָּמוֹ וּבְשָׂרוֹ וְאֵמוּרָיו אֶחָד. וּלְבוֹנָה אֵינָהּ מִן הַמִּנְחָה: ב. שָׁחַט שְׁנֵי כְבָשִׂים לֶאֱכֹל אַחַת מִן הַחַלּוֹת לְמָחָר; הִקְטִיר שְׁנֵי בָזִיכִין לֶאֱכֹל אֶחָד מִן הַסְּדָרִים לְמָחָר - רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אוֹתָהּ הַחַלָּה וְאוֹתוֹ הַסֵּדֶר שֶׁחִשַּׁב עָלָיו - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְהַשֵּׁנִי - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה וָזֶה פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. נִטְמֵאת אַחַת מִן הַחַלּוֹת אוֹ אֶחָד מִן הַסְּדָרִים - רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁנֵיהֶם יֵצְאוּ לְבֵית הַשְּׂרֵפָה, שֶׁאֵין קְרֵבַן צִבּוּר חָלוּק. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: הַטְּמֵאָה בְּטָמְאָתוֹ, וְהַטָּהוֹר יֵאָכֵל: ג. הַתּוֹדָה מְפַגֶּלֶת אֶת הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְפַגֵּל אֶת הַתּוֹדָה. כֵּיצַד? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה לֶאֱכֹל מִמֶּנָּה לְמָחָר - הִיא וְהַלֶּחֶם מְפִגָּלִין. לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר - הַלֶּחֶם מְפִגָּל, וְהַתּוֹדָה אֵינָהּ מְפִגֶּלֶת. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל מֵהֶן לְמָחָר - הֵם וְהַלֶּחֶם מְפִגָּלִין. לֶאֱכֹל מִן הַלֶּחֶם לְמָחָר - הַלֶּחֶם מְפִגָּל, וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְפִגָּלִין: ד. הַזֶּבַח מְפַגֵּל אֶת הַנְּסָכִין מִשֶּׁקָּדְשׁוּ בַּכֶּלִי; דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְהַנְּסָכִין אֵינָן מְפַגְּלִין אֶת הַזֶּבַח. כֵּיצַד? הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמָחָר - הוּא וּנְסָכָיו מְפִגָּלִין. לְהַקְרִיב מִן הַנְּסָכִין לְמָחָר - הַנְּסָכִין מְפִגָּלִין, וְהַזֶּבַח אֵינוֹ מְפִגָּל: ה. פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ וְלֹא בַּלְּבוֹנָה, בַּלְּבוֹנָה וְלֹא בַּקֹּמֶץ - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין בּוֹ כָּרֵת, עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר. וּמוֹדִים חֲכָמִים לְרַבִּי מֵאִיר בְּמִנְחַת חוֹטֵא וּבְמִנְחַת קְנָאוֹת, שֶׁאִם פִּגֵּל בַּקֹּמֶץ, שֶׁהוּא פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת; שֶׁהַקֹּמֶץ הוּא הַמַּתִּיר. שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל שְׁתֵּי חַלּוֹת לְמָחָר, הִקְטִיר אֶחָד מִן הַבָּזִיכִים לֶאֱכֹל שְׁנֵי סְדָרִים לְמָחָר - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אֵין פִּגּוּל, עַד שֶׁיְּפַגֵּל אֶת כָּל הַמַּתִּיר. שָׁחַט אֶחָד מִן הַכְּבָשִׂים לֶאֱכֹל מִמֶּנּוּ לְמָחָר - הוּא פִּגּוּל, וַחֲבֵרוֹ כָּשֵׁר. לֶאֱכֹל מֵחֲבֵרוֹ לְמָחָר - שְׁנֵיהֶם כְּשֵׁרִים:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ג

א. הַקּוֹמֵץ אֶת הַמִּנְחָה לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, לְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ

לְהַקְטִיר - כָּשֵׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, לְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר, פָּחוֹת מִכַּזַּיִת - כָּשֵׁר. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת - כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין: ב. לֹא יָצַק, לֹא בָלַל, לֹא פָּתַת, לֹא מָלַח, לֹא הֵנִיף, לֹא הִגִּישׁ, אוֹ שֶׁפִּתְּתָן פִּתִּים מְרֻבּוֹת, וְלֹא מְשָׁחָן - כְּשֵׁרוֹת. נִתְעָרֵב קֶמְצָהּ בְּקֶמֶץ חֲבֶרְתָּהּ, בְּמִנְחַת כֹּהֲנִים, בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ, בְּמִנְחַת נְסָכִין - כְּשֵׁרָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: בְּמִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ וּבְמִנְחַת נְסָכִין - פְּסוּלָה, שֶׁזּוֹ בְּלִילָתָהּ עָבָה, וְזוֹ בְּלִילָתָהּ רַכָּה, וְהֵן בּוֹלְעוֹת זוֹ מִזּוֹ: ג. שְׁתֵּי מְנָחוֹת שֶׁלֹּא נִקְמְצוּ, וְנִתְעָרְבוּ זוֹ בָּזוֹ, אִם יָכוֹל לְקַמֵּץ מִזּוֹ בִּפְנֵי עַצְמָהּ וּמִזּוֹ בִּפְנֵי עַצְמָהּ - כְּשֵׁרוֹת. וְאִם לָאו - פְּסוּלוֹת. הַקֶּמֶץ שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמִנְחָה שֶׁלֹּא נִקְמְצָה - לֹא יַקְטִיר. וְאִם הִקְטִיר, זוֹ שֶׁנִּקְמְצָה - עָלְתָה לַבְּעָלִים, וְזוֹ שֶׁלֹּא נִקְמְצָה - לֹא עָלְתָה לַבְּעָלִים. נִתְעָרֵב קֶמְצָהּ בִּשְׁיָרֶיהָ, אוֹ בִּשְׁיָרִים שֶׁל חֲבֶרְתָּהּ - לֹא יַקְטִיר. וְאִם הִקְטִיר - עָלְתָה לַבְּעָלִים. נִטְמָא הַקֶּמֶץ וְהִקְרִיבוֹ - הַצִּיץ מְרַצֶּה. יָצָא וְהִקְרִיבוֹ - אֵין הַצִּיץ מְרַצֶּה, שֶׁהַצִּיץ מְרַצֶּה עַל הַטָּמֵא, וְאֵינוֹ מְרַצֶּה עַל הַיּוֹצֵא: ד. נִטְמְאוּ שְׁיָרֶיהָ, נִשְׂרְפוּ שְׁיָרֶיהָ, אָבְדוּ שְׁיָרֶיהָ - כִּמְדַּת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: כְּשֵׁרָה. וּכְמִדַּת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: פְּסוּלָה. שֶׁלֹּא בִכְלִי שָׁרֵת - פְּסוּלָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר. הִקְטִיר קֶמְצָהּ פְּעָמַיִם - כְּשֵׁרָה: ה. הַקֶּמֶץ - מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ. הָעִשָּׂרוֹן - מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ. הַיַּיִן - מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ. הַשֶּׁמֶן - מְעוּטוֹ מְעַכֵּב אֶת רֻבּוֹ. הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. הַקֶּמֶץ וְהַלְּבוֹנָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה: ו. שְׁנֵי שְׁעִירֵי יוֹם־הַכִּפּוּרִים מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי חַלּוֹת מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. שְׁנֵי סִדְּרִין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי בָזִיכִין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. הַסִּדְּרִים וְהַבָּזִיכִין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁנֵי מִינִים שֶׁבַּנָּזִיר, שְׁלֹשָׁה שֶׁבַּפָּרָה, אַרְבָּעָה שֶׁבַּתּוֹדָה, אַרְבָּעָה שֶׁבַּלּוּלָב, אַרְבָּעָה שֶׁבַּמִּצְרָע - מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁבַּפָּרָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ. שֶׁבַע הַזָּיוֹת שֶׁל בֵּין הַבַּדִּים, וְשֶׁעַל הַפָּרֹכֶת, וְשֶׁעַל מִזְבַּח הַזָּהָב - מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ: ז. שִׁבְעָה קְנֵי מְנוֹרָה מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת שֶׁבַּמְּזוּזָה מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ; וַאֲפִלּוּ כְּתָב אֶחָד מְעַכְּבָן. אַרְבַּע פָּרָשִׁיוֹת שֶׁבִּתְפִלִּין מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ; וַאֲפִלּוּ כְּתָב אֶחָד מְעַכְּבָן. אַרְבַּע צִיצִיּוֹת מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ, שֶׁאַרְבַּעְתָּן מִצְוָה אֶחָת. רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר: אַרְבַּעְתָּן אַרְבַּע מִצְוֹת:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ד

א. הַתְּכֶלֶת אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת אֶת הַלָּבָן, וְהַלָּבָן אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַתְּכֶלֶת. תְּפִלָּה שֶׁל יָד אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁל רֹאשׁ, וְשֶׁל רֹאשׁ אֵינָהּ מְעַכֶּבֶת שֶׁל יָד. הַסֹּלֶת וְהַשֶּׁמֶן אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַיַּיִן, וְלֹא הַיַּיִן מְעַכְּבָן.

הַמַּתָּנוֹת שֶׁעַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן אֵינָן מְעַכְּבוֹת זוֹ אֶת זוֹ: ב. הַפָּרִים, וְהָאֵילִים, וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אִם הָיוּ לָהֶם פָּרִים מְרֻבִּים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם נְסָכִים - יָבִיאוּ פַּר אֶחָד וּנְסָכָיו, וְלֹא יִקְרְבוּ כֻּלָּן בְּלֹא נְסָכִין: ג. הַפָּר וְהָאֵילִים וְהַכְּבָשִׂים וְהַשָּׂעִיר אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם, וְלֹא הַלֶּחֶם מְעַכְּבָן. הַלֶּחֶם מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים, וְהַכְּבָשִׂים אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם, דִּבְרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן נַנָּס: לֹא כִי, אֶלָּא הַכְּבָשִׂים מְעַכְּבִין אֶת הַלֶּחֶם, וְהַלֶּחֶם אֵינוֹ מְעַכֵּב אֶת הַכְּבָשִׂים, שֶׁכֵּן מָצִינוּ, כְּשֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה - קָרְבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם, אַף כָּאן יִקְרְבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: הֲלָכָה כִּדְבְרֵי בֶן נַנָּס, אֲבָל אֵין הַטַּעַם כִּדְבָרָיו, שֶׁכָּל הָאָמוּר בְּחֲמֵשׁ הַפְּקוּדִים - קָרֵב בַּמִּדְבָּר. וְכָל הָאָמוּר בְּתוֹרַת כֹּהֲנִים - לֹא קָרַב בַּמִּדְבָּר. מִשֶּׁבָּאוּ לָאָרֶץ - קָרְבוּ אֵלּוּ וָאֵלּוּ. וּמִפְּנֵי מָה אֲנִי אוֹמֵר: יִקְרְבוּ כְּבָשִׂים בְּלֹא לֶחֶם? שֶׁהַכְּבָשִׂים מַתִּירִין אֶת עַצְמָן בְּלֹא לֶחֶם. לֶחֶם בְּלֹא כְּבָשִׂים, אֵין לִי מִי יַתִּירֵנוּ: ד. הַתְּמִידִין אֵינָן מְעַכְּבִין אֶת הַמּוּסָפִים, וְלֹא הַמּוּסָפִים מְעַכְּבִין אֶת הַתְּמִידִין, וְלֹא הַמּוּסָפִים מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. לֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר - יַקְרִיבוּ בֵּין־הָעַרְבַּיִם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: אֵימָתַי? בִּזְמַן שֶׁהָיוּ אֲנוּסִין אוֹ שׁוֹגְגִין. אֲבָל אִם הָיוּ מְזִידִין, וְלֹא הִקְרִיבוּ כֶּבֶשׂ בַּבֹּקֶר - לֹא יַקְרִיבוּ בֵּין־הָעַרְבַּיִם. לֹא הִקְטִירוּ קְטֹרֶת בַּבֹּקֶר - יַקְטִירוּ בֵּין־הָעַרְבַּיִם. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן: וְכֻלָּהּ הָיְתָה קְרֵבָה בֵּין־הָעַרְבַּיִם, שֶׁאֵין מְחַנְּכִין אֶת מִזְבַּח הַזָּהָב, אֶלָּא בִּקְטֹרֶת הַסַּמִּים. וְלֹא מִזְבַּח הָעוֹלָה, אֶלָּא בְּתָמִיד שֶׁל שַׁחַר. וְלֹא אֶת הַשֻּׁלְחָן, אֶלָּא בְּלֶחֶם־הַפָּנִים בַּשַּׁבָּת. וְלֹא אֶת הַמְּנוֹרָה, אֶלָּא בְּשִׁבְעָה נֵרוֹתֶיהָ בֵּין הָעַרְבַּיִם: ה. חֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל, לֹא הָיוּ בָּאוֹת חֲצָיִים, אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם, וְחוֹצֵהוּ, וּמַקְרִיב מֶחֱצָה בַּבֹּקֶר, וּמֶחֱצָה בֵּין־הָעַרְבַּיִם. וְכֹהֵן שֶׁהִקְרִיב מֶחֱצָה בַּשַּׁחֲרִית וּמֵת, וּמִנּוּ כֹהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו - לֹא יָבִיא חֲצִי עִשָּׂרוֹן מִבֵּיתוֹ, וְלֹא חֲצִי עֶשְׂרוֹנוֹ שֶׁל רִאשׁוֹן, אֶלָּא מֵבִיא עִשָּׂרוֹן שָׁלֵם, וְחוֹצֵהוּ, וּמַקְרִיב מֶחֱצָה, וּמֶחֱצָה אָבֵד. נִמְצְאוּ שְׁנֵי חֲצָיִים קְרֵבִין, וּשְׁנֵי חֲצָיִים אוֹבְדִין, לֹא מִנּוּ כֹהֵן אַחֵר, מִשֶּׁל מִי הָיְתָה קְרֵבָה? רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִשֶּׁל צִבּוּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מִשֶּׁל יוֹרְשִׁים. וּשְׁלֵמָה הָיְתָה קְרֵבָה:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ה

א. כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת מַצָּה, חוּץ מֵחָמֵץ שֶׁבַּתּוֹדָה, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, שֶׁהֵן בָּאוֹת חָמֵץ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: שְׁאוֹר בּוֹדֶה לָהֶן מִתּוֹכָן וּמְחַמְּצָן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הִיא אֵינָהּ מִן הַמַּבְחָר, אֶלָּא מֵבִיא אֶת הַשְּׁאוֹר, וְנוֹתֵן לְתוֹךְ הַמִּדָּה, וּמְמַלֵּא אֶת הַמִּדָּה. אָמְרוּ לוֹ: אַף הִיא הָיְתָה חֲסֵרָה אוֹ יְתֵרָה: ב. כָּל הַמְּנָחוֹת נְלוּשׁוֹת בְּפוֹשְׁרִין, וּמִשַּׁמְּרָן שֶׁלֹּא יַחֲמִיצוּ. וְאִם

הֶחֱמִיצוּ שְׂיָרֶיהָ - עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ב, יא): "כָּל הַמִּנְחָה אֲשֶׁר תַּקְרִיבוּ לַהֲוָיָ"ה לֹא תֵעָשֶׂה חָמֵץ". וְחַיָּבִים עַל לִישָׁתָהּ, וְעַל עֲרִיכָתָהּ, וְעַל אֲפִיָּתָהּ: ג. יֵשׁ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה, שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה, לְבוֹנָה וְלֹא שֶׁמֶן, לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה. וְאֵלּוּ טְעוּנוֹת שֶׁמֶן וּלְבוֹנָה: מִנְחַת הַסֹּלֶת, וְהַמַּחֲבַת, וְהַמַּרְחֶשֶׁת, וְהַחַלּוֹת, וְהָרְקִיקִין, מִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, וּמִנְחַת גּוֹיִם, וּמִנְחַת נָשִׁים, וּמִנְחַת הָעֹמֶר. מִנְחַת נְסָכִין - טְעוּנָה שֶׁמֶן, וְאֵין טְעוּנָה לְבוֹנָה. לֶחֶם־הַפָּנִים - טָעוּן לְבוֹנָה, וְאֵין טָעוּן שֶׁמֶן. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם, מִנְחַת חוֹטֵא, וּמִנְחַת קְנָאוֹת - לֹא שֶׁמֶן וְלֹא לְבוֹנָה: ד. וְחַיָּב עַל הַשֶּׁמֶן בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְעַל הַלְּבוֹנָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ. נָתַן עָלֶיהָ שֶׁמֶן - פְּסָלָהּ. לְבוֹנָה - יִלְקְטֶנָּה. נָתַן שֶׁמֶן עַל שְׂיָרֶיהָ - אֵינוֹ עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. נָתַן כְּלִי עַל־גַּבֵּי כְּלִי - לֹא פְסָלָהּ: ה. יֵשׁ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה, תְּנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה, הַגָּשָׁה וּתְנוּפָה, לֹא תְּנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה. אֵלּוּ טְעוּנוֹת הַגָּשָׁה וְאֵינָן טְעוּנוֹת תְּנוּפָה: מִנְחַת הַסֹּלֶת, וְהַמַּחֲבַת, וְהַמַּרְחֶשֶׁת, וְהַחַלּוֹת, וְהָרְקִיקִין, מִנְחַת כֹּהֲנִים, מִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, מִנְחַת גּוֹיִם, מִנְחַת נָשִׁים, מִנְחַת חוֹטֵא. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִנְחַת כֹּהֲנִים, מִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ - אֵין בָּהֶן הַגָּשָׁה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה. וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶן קְמִיצָה - אֵין בָּהֶן הַגָּשָׁה: ו. אֵלּוּ טְעוּנִין תְּנוּפָה וְאֵין טְעוּנִין הַגָּשָׁה: עוֹמֶר בִּלֹּא תַעֲשֶׂה, וְהַבִּכּוּרִים - כִּדְבְרֵי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב; וְאָמְרֵי שַׁלְמֵי יָחִיד וְחָזֶה וְשׁוֹק שֶׁלָּהֶן - אֶחָד אֲנָשִׁים, וְאֶחָד נָשִׁים, בְּיִשְׂרָאֵל, אֲבָל לֹא בָּאֲחֵרִים, וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם, וּשְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת, כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה? נוֹתֵן שְׁתֵּי הַלֶּחֶם עַל־גַּבֵּי שְׁנֵי כְבָשִׂים, וּמַנִּיחַ שְׁתֵּי יָדָיו מִלְמַטָּן, מוֹלִיךְ וּמֵבִיא, מַעֲלֶה וּמוֹרִיד, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כט, כז): "אֲשֶׁר הוּנַף וַאֲשֶׁר הוּרָם". תְּנוּפָה הָיְתָה בַּמִּזְרָח, וְהַגָּשָׁה בַּמַּעֲרָב. וּתְנוּפוֹת קוֹדְמוֹת לְהַגָּשׁוֹת. מִנְחַת הָעֹמֶר וּמִנְחַת קְנָאוֹת - טְעוּנוֹת תְּנוּפָה וְהַגָּשָׁה. לֶחֶם־הַפָּנִים וּמִנְחַת נְסָכִים - לֹא תְּנוּפָה וְלֹא הַגָּשָׁה: ז. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: שְׁלֹשָׁה מִינִים טְעוּנִים שְׁלֹשׁ מִצְוֹת, שְׁתַּיִם בְּכָל אַחַת וְאַחַת, וְהַשְּׁלִישִׁית אֵין בָּהֶן. וְאֵלּוּ הֵן: זִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד, וְזִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר, וַאֲשַׁם מְצֹרָע. זִבְחֵי שַׁלְמֵי יָחִיד - טְעוּנִים סְמִיכָה חַיִּים, וּתְנוּפָה שְׁחוּטִים, וְאֵין בָּהֶם תְּנוּפָה חַיִּים. זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר - טְעוּנִים תְּנוּפָה חַיִּים וּשְׁחוּטִים, וְאֵין בָּהֶן סְמִיכָה. וַאֲשַׁם מְצֹרָע - טָעוּן סְמִיכָה וּתְנוּפָה חַי, וְאֵין בּוֹ תְּנוּפָה שָׁחוּט: ח. הָאוֹמֵר: 'הֲרֵי עָלַי בַּמַּחֲבַת' - לֹא יָבִיא בְּמַרְחֶשֶׁת. 'בַּמַּרְחֶשֶׁת' - לֹא יָבִיא בַּמַּחֲבַת. וּמַה בֵּין מַחֲבַת לְמַרְחֶשֶׁת, אֶלָּא שֶׁהַמַּרְחֶשֶׁת יֵשׁ לָהּ כִּסּוּי, וְהַמַּחֲבַת אֵין לָהּ כִּסּוּי, דִּבְרֵי רַבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי; רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: מַרְחֶשֶׁת עֲמֻקָּה וּמַעֲשֶׂיהָ רוֹחֲשִׁים, וּמַחֲבַת צָפָה וּמַעֲשֶׂיהָ

קָשִׁים: ט. הָאוֹמֵר: 'הֲרֵי עָלַי בַּתַּנּוּר' – לֹא יָבִיא מַאֲפֶה כָּפָּח וּמַאֲפֶה רָעָפִים, וּמַאֲפֶה יוֹרוֹת הָעַרְבִיִּים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם רָצָה – יָבִיא מַאֲפֶה כָּפָּח. 'הֲרֵי עָלַי מִנְחַת מַאֲפֶה' – לֹא יָבִיא מֻחֱצָה חַלּוֹת וּמֻחֱצָה רְקִיקִין. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַתִּיר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא קָרְבָּן אֶחָד:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ו

א. אֵלּוּ מְנָחוֹת נִקְמָצוֹת וּשְׁיָרֵיהֶן לַכֹּהֲנִים: מִנְחַת סֹלֶת, וְהַמַּחֲבַת, וְהַמַּרְחֶשֶׁת, וְהַחַלּוֹת, וְהָרְקִיקִין, מִנְחַת גּוֹיִם, מִנְחַת נָשִׁים, מִנְחַת הָעֹמֶר, מִנְחַת חוֹטֵא, וּמִנְחַת קְנָאוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִנְחַת חוֹטֵא שֶׁל כֹּהֲנִים נִקְמֶצֶת, וְהַקֹּמֶץ קָרֵב לְעַצְמוֹ, וְהַשִּׁירַיִם קְרֵבִים לְעַצְמָן: ב. מִנְחַת כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, וּמִנְחַת נְסָכִים – לַמִּזְבֵּחַ, וְאֵין בָּהֶם לַכֹּהֲנִים. בָּזֶה יָפָה כֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ מִכֹּחַ הַכֹּהֲנִים. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וְלֶחֶם־הַפָּנִים – לַכֹּהֲנִים, וְאֵין בָּהֶם לַמִּזְבֵּחַ. וּבָזֶה יָפָה כֹּחַ הַכֹּהֲנִים מִכֹּחַ הַמִּזְבֵּחַ: ג. כָּל הַמְּנָחוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בַּכְּלִי – טְעוּנוֹת שָׁלֹשׁ מַתָּנוֹת שֶׁמֶן: יְצִיקָה, וּבְלִילָה, וּמַתַּן שֶׁמֶן בַּכְּלִי קֹדֶם לַעֲשִׂיָּתָן. וְהַחַלּוֹת בּוֹלְלָן; דִּבְרֵי רַבִּי, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: סֹלֶת. הַחַלּוֹת טְעוּנוֹת בְּלִילָה, וְהָרְקִיקִים – מְשׁוּחִים. כֵּיצַד מוֹשְׁחָן? כְּמִין כ"י. וּשְׁאָר הַשֶּׁמֶן נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים: ד. כָּל הַמְּנָחוֹת הַנַּעֲשׂוֹת בַּכְּלִי – טְעוּנוֹת פְּתִיתָה. מִנְחַת יִשְׂרָאֵל – כּוֹפֵל אֶחָד לִשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה, וּמַבְדִּיל. מִנְחַת כֹּהֲנִים – כּוֹפֵל אֶחָד לִשְׁנַיִם, וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה, וְאֵינוֹ מַבְדִּיל. מִנְחַת כֹּהֵן הַמָּשִׁיחַ – לֹא הָיָה מְכַפְּלָהּ. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: מִנְחַת כֹּהֲנִים וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ – אֵין בָּהֶם פְּתִיתָה, מִפְּנֵי שֶׁאֵין בָּהֶם קְמִיצָה. וְכָל שֶׁאֵין בָּהֶם קְמִיצָה – אֵין בָּהֶן פְּתִיתָה. וְכֻלָּן כַּזֵּיתִים: ה. כָּל הַמְּנָחוֹת טְעוּנוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שִׁיפָה, וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת בְּעִיטָה. וְהַשִּׁיפָה וְהַבְּעִיטָה בַּחִטִּים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אַף בַּבְּצֵק. כָּל הַמְּנָחוֹת בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר, חוּץ מִלֶּחֶם־הַפָּנִים, וַחֲבִתֵּי כֹהֵן גָּדוֹל, שֶׁהֵם בָּאוֹת שְׁתִּים־עֶשְׂרֵה, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: כֻּלָּן בָּאוֹת שְׁתִּים־עֶשְׂרֵה, חוּץ מֵחַלּוֹת תּוֹדָה, וְהַנְּזִירוּת, שֶׁהֵן בָּאוֹת עֶשֶׂר עֶשֶׂר: ו. הָעֹמֶר הָיָה בָּא עִשָּׂרוֹן מִשָּׁלֹשׁ סְאִין. שְׁתֵּי הַלֶּחֶם – שְׁנֵי עֶשְׂרוֹנִים מִשָּׁלֹשׁ סְאִין. לֶחֶם־הַפָּנִים – עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה עֶשְׂרוֹנִים מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע סְאִין: ז. הָעֹמֶר הָיָה מְנָפָה בִּשְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה נָפָה. וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם – בִּשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה. וְלֶחֶם־הַפָּנִים – בְּאַחַת־עֶשְׂרֵה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: לֹא הָיָה לָהּ קִצְבָה, אֶלָּא סֹלֶת מְנָפָה כָּל צָרְכָּהּ הָיָה מֵבִיא, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא כד, ה): "וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ" – עַד שֶׁתְּהֵא מְנָפָה כָּל צָרְכָּהּ:

מַסֶּכֶת מְנָחוֹת פֶּרֶק ז

א. הַתּוֹדָה הָיְתָה בָּאָה חָמֵשׁ סְאִין יְרוּשַׁלְמִיּוֹת, שֶׁהֵן שֵׁשׁ מִדְבָּרִיּוֹת: שְׁתֵּי אֵיפוֹת וְהָאֵיפָה שָׁלֹשׁ סְאִין – עֶשְׂרִים עִשָּׂרוֹן, עֲשָׂרָה לֶחֶם וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה.

עֲשָׂרָה לֶחֶמִין - עִשָּׂרוֹן לְחַלָּה. וַעֲשָׂרָה לַמַּצָּה - וּבַמַּצָּה שְׁלֹשָׁה מִינִין, חַלּוֹת, וּרְקִיקִים, וּרְבוּכָה; נִמְצְאוּ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וּשְׁלִישׁ לְכָל מִין, שָׁלֹשׁ חַלּוֹת לְעִשָּׂרוֹן. בְּמִדָּה יְרוּשַׁלְמִית הָיוּ שְׁלֹשִׁים קַב: חֲמִשָּׁה־עָשָׂר לֶחֶמִין, וַחֲמִשָּׁה־עָשָׂר לַמַּצָּה. חֲמִשָּׁה עָשָׂר לֶחֶמִין - קַב וָחֵצִי לְחַלָּה. וַחֲמִשָּׁה־עָשָׂר לַמַּצָּה - וְהַמַּצָּה שְׁלֹשָׁה מִינִין: חַלּוֹת, וּרְקִיקִים, וּרְבוּכָה, נִמְצְאוּ: חֲמֵשֶׁת קַבִּים לְכָל מִין, שְׁתֵּי חַלּוֹת לְקַב: ב. הַמְּלוּאִים הָיוּ בָּאִים כַּמַּצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה: חַלּוֹת וּרְקִיקִים וּרְבוּכָה. הַנְּזִירוּת הָיְתָה בָּאָה שְׁתֵּי יָדוֹת בְּמַצָּה שֶׁבַּתּוֹדָה: חַלּוֹת וּרְקִיקִים, וְאֵין בָּהּ רְבוּכָה; נִמְצְאוּ עֲשָׂרָה קַבִּים יְרוּשַׁלְמִיּוֹת, שֶׁהֵן שִׁשָּׁה עֶשְׂרוֹנוֹת וְעִדְרִין. וּמִכֻּלָּן הָיָה נוֹטֵל אֶחָד מֵעֲשָׂרָה תְּרוּמָה, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ז, יד): ״וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכָּל קָרְבָּן תְּרוּמָה לַה׳״. ״אֶחָד״ - שֶׁלֹּא יִטֹּל פָּרוּס. ״מִכָּל קָרְבָּן״ - שֶׁיִּהוּ כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שָׁוִין, וְשֶׁלֹּא יִטֹּל מִקָּרְבָּן לַחֲבֵרוֹ. ״לַכֹּהֵן הַזּוֹרֵק אֶת דַּם הַשְּׁלָמִים, לוֹ יִהְיֶה״. וְהַשְּׁאָר נֶאֱכָל לַבְּעָלִים: ג. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַתּוֹדָה בִּפְנִים, וְלַחְמָהּ חוּץ לַחוֹמָה - לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָהּ עַד שֶׁלֹּא קָרְמוּ בַּתַּנּוּר, וַאֲפִלּוּ קָרְמוּ כֻּלָּן חוּץ מֵאֶחָד מֵהֶן - לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ וְחוּץ לִמְקוֹמָהּ - קָדַשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת טְרֵפָה - לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם. שְׁחָטָהּ וְנִמְצֵאת בַּעֲלַת מוּם - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: קָדַשׁ, וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לֹא קָדַשׁ. שְׁחָטָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, וְכֵן אֵיל הַמְּלוּאִים, וְכֵן שְׁנֵי כִּבְשֵׂי עֲצֶרֶת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - לֹא קָדַשׁ הַלֶּחֶם: ד. נִסְכִּין שֶׁקִּדְּשׁוּ בַּכְּלִי, וְנִמְצָא הַזֶּבַח פָּסוּל: אִם יֵשׁ שָׁם זֶבַח אַחֵר - יִקָּרְבוּ עִמּוֹ. וְאִם לָאו - יִפָּסְלוּ בְּלִינָה. וְלַד תּוֹדָה וּתְמוּרָתָהּ, וְהַמַּפְרִישׁ תּוֹדָתוֹ וְאָבְדָה וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ - אֵינָן טְעוּנִין לֶחֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (וַיִּקְרָא ז, יב): ״וְהִקְרִיב עַל זֶבַח הַתּוֹדָה״ - הַתּוֹדָה טְעוּנָה לֶחֶם, וְלֹא וְלָדָהּ וְלֹא חֲלִיפָתָהּ וְלֹא תְּמוּרָתָהּ טְעוּנִין לֶחֶם: ה. הָאוֹמֵר: ׳הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה׳ - יָבִיא הֵיא וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין. ׳תּוֹדָה מִן הַחֻלִּין, וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר׳ - יָבִיא הֵיא וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין. ׳תּוֹדָה מִן הַמַּעֲשֵׂר, וְלַחְמָהּ מִן הַחֻלִּין׳ - יָבִיא. ׳הַתּוֹדָה הֵיא וְלַחְמָהּ מִן הַמַּעֲשֵׂר׳ - יָבִיא. וְלֹא יָבִיא מֵחֵטֶי מַעֲשֵׂר שֵׁנִי, אֶלָּא מִמְּעוֹת מַעֲשֵׂר שֵׁנִי: ו. מִנַּיִן לָאוֹמֵר: ׳הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה׳ - שֶׁלֹּא יָבִיא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין? שֶׁנֶּאֱמַר (דְּבָרִים טז, ב): ״וְזָבַחְתָּ פֶּסַח לַה׳ אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר״ - וַהֲלֹא אֵין פֶּסַח בָּא, אֶלָּא מִן הַכְּבָשִׂים וּמִן הָעִזִּים. אִם־כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר: ״צֹאן וּבָקָר״? אֶלָּא לְהַקִּישׁ כָּל הַבָּא מִן הַבָּקָר וּמִן הַצֹּאן לַפֶּסַח: מָה הַפֶּסַח שֶׁהוּא בָּא בְּחוֹבָה - אֵינוֹ בָּא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין; אַף כָּל דָּבָר שֶׁהוּא בָּא בְּחוֹבָה - לֹא יָבוֹא אֶלָּא מִן הַחֻלִּין. לְפִיכָךְ, הָאוֹמֵר: ׳הֲרֵי עָלַי תּוֹדָה׳, ׳הֲרֵי עָלַי שְׁלָמִים׳, הוֹאִיל וְהֵם בָּאִים חוֹבָה - לֹא יָבוֹאוּ אֶלָּא מִן הַחֻלִּין.

וְהַנְּסָכִים בְּכָל מָקוֹם - לֹא יָבוֹאוּ אֶלָּא מִן
הַחֻלִּין:

אֶחָד, לְקַיֵּים הַגּוּף, שֶׁיִּהְיֶה כְּלוּל מִד' רוּחוֹת, הה"ד (יחזקאל ל"ז) מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי הָרוּחַ, בְּאַרְבַּע לָא כְתִיב, אֶלָּא מֵאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, שֶׁיִּהְיֶה כָּלוּל מֵאַרְבָּעְתָּם. וְתָאנָא, אוֹתוֹ הָרוּחַ, הוּא רוּחַ הַמּוֹלִיד, הוּא הָרוּחַ הָאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה וְאֵין בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ, אֶלָּא שִׁעְבּוּד מַלְכֻיּוֹת בִּלְבָד, וְאֵין בֵּין עוֹלָם הַזֶּה, לִתְחִיַּית הַמֵּתִים, אֶלָּא נְקִיּוּת וְהַשָּׂגַת יְדִיעָה. רַב נַחְמָן אָמַר וַאֲרִיכוּת יָמִים.

אָמַר רַב יוֹסֵף וְכִי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּתְחִיַּית הַמֵּתִים לַאו חַד הוּא. א"ל לֹא, דְּתָנַן, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, קוֹדֶם לְקִבּוּץ גָּלֻיּוֹת, קִבּוּץ גָּלֻיּוֹת, קוֹדֶם לִתְחִיַּית הַמֵּתִים, בְּגִין דְּחוֹלַק עַדְבֵיהּ, לַאו אִיהִי בִּישׁוּבָא, אֶלָּא בַּאֲתַר חָרוּב, בְּמַדְבְּרָא, בְּחַקְלָא, וְעַל דָּא אִישׁ שָׂדֶה.

וְאִי תֵּימָא, הֵיךְ לָא יָדַע יִצְחָק, כָּל עוֹבָדוֹי בִּישִׁין דְּעֵשָׂו, וְהָא שְׁכִינְתָּא חָוֵת עִמֵּיהּ, דְּאִי לָא שַׁרְיָא עִמֵּיהּ שְׁכִינְתָּא, הֵיךְ יָכִיל לְבָרְכָא לֵיהּ לְיַעֲקֹב, בְּשַׁעְתָּא דְּבָרְכֵיהּ. אֶלָּא וַדַּאי, שְׁכִינְתָּא חָוֵת דַּיְירָא עִמֵּיהּ בְּבֵיתָא, וְדַיְירָא עִמֵּיהּ תָּדִיר, אֲבָל לָא אוֹדְעָא לֵיהּ, בְּגִין דְּיִתְבָּרֵךְ יַעֲקֹב בְּלָא דַּעְתֵּיהּ, אֶלָּא בְּדַעְתֵּיהּ דְּקב"ה, וְהָכִי אִצְטְרִיךְ, דִּבְהַהִיא שַׁעְתָּא דְּעָאל יַעֲקֹב קָמֵי אֲבוּהִי, עָאלַת עִמֵּיהּ שְׁכִינְתָּא, וּכְדֵין חָמָא בְּדַעְתּוֹי יִצְחָק, דְּאִתְחֲזֵי לְבָרְכָא, וְיִתְבָּרֵךְ מִדַּעְתָּא דִּשְׁכִינְתָּא.

ת"ח זִמְנָא חָדָא, הֲוָה יָתִיב ר"ש, וְשָׁאַר חַבְרַיָּיא, עָאל קַמֵּיהּ רִבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ, אֲמַרוּ לֵיהּ לְר' שִׁמְעוֹן, מִלְּתָא רַבְּתָא בְּעִינָן לְמִבְּעֵי קַמָּךְ, בְּעַנְיְינָא דְּיַעֲקֹב וְעֵשָׂו, אֵיךְ לָא בָּעָא יַעֲקֹב, לְמֵיהַב לְעֵשָׂו, תַּבְשִׁיל דְּטַלּוֹפְחִין, עַד דְּזַבִּין לֵיהּ בְּכִירוּתָא דִּילֵיהּ, וְעוֹד דַּאֲמַר עֵשָׂו לְיִצְחָק אֲבוּהִי,

וַיַּעַקְבֵנִי זֶה פַּעֲמָיִם.

אָמַר לוֹן, בַּהֲדֵין שַׁעְתָּא, אַתּוּן חַיָּיבִים לְקַבָּלָא מַלְכוּת, דְּהֵאֲמַנְתּוּן לְפִתְגָּמֵי דְּעֵשָׂו, וְשִׁקַּרְתּוּן לְפִתְגָּמֵי דְּיַעֲקֹב, דְּהָא קְרָא אַסְהַד עֲלֵיהּ, וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, וְתוּ כְּתִיב תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב. אֶלָּא, כָּךְ הוּא עִנְיָינֵיהּ דְּיַעֲקֹב עִם עֵשָׂו, בְּגִין דְּעֵשָׂו הֲוָה סָנֵי לְבִכּוּרוּתָא בְּקַדְמֵיתָא, וַהֲוָה בָּעֵי מִנֵּיהּ דְּיַעֲקֹב, דְּלִסְבָּה לֵיהּ אֲפִילּוּ בְּלָא כֶּסֶף, הה״ד וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיִּבֶז עֵשָׂו אֶת הַבְּכוֹרָה.

הַמֵּתִים הוּא אַחֲרוֹן שֶׁבְּכֻלָּם. מנ״ל דִּכְתִיב (תהלים קמ״ו) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם ה׳ נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְבוֹתָם. זוֹ הִיא תְּחִיַּית הַמֵּתִים, שֶׁהִיא הָרְפוּאָה לִשְׁבוּרֵי לֵב, עַל מֵתֵיהֶם. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב, וְאַחֲרָיו נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס, וְהָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב אַחֲרוֹן עַל הַכֹּל.

תָּנָן, מ׳ שָׁנָה קוֹדֶם הַקִּבּוּץ גָּלְיוֹת, לְתְחִיַּית הַמֵּתִים, כִּדְאַמְרִינָן וַיְהִי יִצְחָק בֶּן אַרְבָּעִים שָׁנָה. הַאי מ׳ שָׁנָה, מַאי עֲבִידְתַּיְיהוּ. אָמַר רַב כַּהֲנָא א״ר בְּרוֹקָא, מִקִּבּוּץ גָּלְיוֹת עַד תְּחִיַּית הַמֵּתִים, כַּמָּה צָרוֹת, כַּמָּה מִלְחָמוֹת יִתְעוֹרְרוּ עַל יִשְׂרָאֵל, וְאַשְׁרֵי הַנִּמְלָט מֵהֶם, דִּכְתִיב (דניאל י״ב) בָּעֵת הַהִיא יִמָּלֵט עַמֶּךָ כָּל הַנִּמְצָא כָּתוּב בַּסֵּפֶר. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר מֵהָכָא, יִתְבָּרְרוּ וְיִתְלַבְּנוּ וְיִצָּרְפוּ רַבִּים. רַבִּי יִצְחָק אָמַר מֵהָכָא, (זכריה י״ג) וְצָרַפְתִּים כִּצְרוֹף אֶת הַכֶּסֶף וּבְחַנְתִּים כִּבְחוֹן אֶת הַזָּהָב. וּבְאוֹתָם הַיָּמִים, יְהוּ יָמִים, אֲשֶׁר יֹאמְרוּ אֵין לִי בָּהֶם חֵפֶץ, וּמִשָּׁעָה שֶׁיַּעַבְרוּ הַצָּרוֹת עַד תְּחִיַּית הַמֵּתִים מ׳ שָׁנָה.

רַב הוּנָא אָמַר ת״ח כִּי אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וגו׳ אֲשֶׁר לֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹל ה׳, כְּהַאי גַּוְונָא הָכָא. א״ר יוֹסֵף, כָּל אִלֵּין חַד מִלָּה אָמְרוּ, וּלְסוֹף מ׳ שָׁנָה, שֶׁהַצָּרוֹת יַעַבְרוּ,

וְהָרְשָׁעִים יִכְלוּ, יְחִיוּ הַמֵּתִים וַיָּזֻד יַעֲקֹב נָזִיד וַיָּבֹא עֵשָׂו
שׁוֹכְנֵי עָפָר, מ"ט, מִשּׁוּם דִּכְתִיב מִן הַשְּׁדֵה וְהוּא עָיֵף.
(נחום א') לֹא תָקוּם פַּעֲמַיִם צָרָה, אֲמַר רִבִּי אֶלְעָזָר, וַיָּזֻד יַעֲקֹב,
וְדֵי לָהֶם בַּמֶּה שֶׁעָבְרוּ. וּמִזְמַן הָא אוּקְמוּהָ דְּהָא בְּגִין
תְּחִיַּית הַמֵּתִים, יִתְיַשֵּׁב עָלְמָא אֲבָלוּתָא דְאַבְרָהָם הֲוָה, אֲבָל
בְּיִשּׁוּבוֹ, הה"ד בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה וַיָּזֻד יִצְחָק נָזִיד מִבָּעֵי לֵיהּ,
ה' אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד. אֶלָּא וַיָּזֻד יַעֲקֹב נָזִיד, [דף קל"ט
ר' אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ, הֲוָה יָתִיב, ע"ב] דְּאִיהוּ הֲוָה יָדַע עִקָּרָא
וַהֲוָה קָא מְצַטָּעַר בְּנַפְשׁוֹי דִּילֵיהּ, בְּהַהוּא סִטְרָא
טָפֵי, עָאל לְקַמֵּיהּ רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ, דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ, וּבְג"כ עֲבַד
א"ל, חֵיזוּ נְהִירוּ דְּבוֹצִינָא תַּבְשִׁילִין סוּמְקִין, עֲדָשִׁים,
דְּעַלְמָא לָמָּה חֲשׁוֹכָן, אֲמַר לֵיהּ,
חֵיזוּ וּדְחִילוּ סַגֵּי עָאל בִּי, דְּהָא אֲנָא חָמֵי מַה דְּאִתְעָרוּ חַבְרָנָא,
מָארֵי מַתְנִיתָא, דְּשָׁרַאת עֲלַיְיהוּ רוּחַ קַדִּישִׁין, וַהֲהוּא דְּאִתְעָרוּ,
דְּבִשְׁתִּיתָאֵי יְהֵא פּוּרְקָנָא שַׁפִּיר, אֲבָל אֲנָא חָמֵי אוֹרְכָא יְתֵירָא,
עַל אִינּוּן דָּיְרָא עַפְרָא, דִּבְאֶלֶף שְׁתִיתָאֵי לְזִמַּן אַרְבַּע מְאוֹת
וְתַמָּנְיָא שְׁנִין מִנַּיהּ, יְהוֹ קַיְימִין כָּל דָּיְרֵי עַפְרָא בְּקִיּוּמֵיהוֹן, וּבְגִינֵי
כָּךְ אִתְעָרוּ חַבְרָנָא, עַל פְּסוּקָא דְּקָרָא לוֹן בְּנֵי חֵת, ח"ת, דְּיִתְעָרוּן
לְח"ת שָׁנָה, וְהַיְינוּ דִּכְתִיב (ויקרא כ"ה) בִּשְׁנַת הַיּוֹבֵל הַזֹּאת תָּשׁוּבוּ
אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ, כְּשֶׁיִּשְׁתַּלֵּם הַזֹּא"ת, שֶׁהוּא חֲמִשָּׁה אֲלָפִים
וְאַרְבַּע מְאוֹת וְתַמָּנְיָא, תָּשׁוּבוּ אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ, אֶל נִשְׁמָתוֹ,
שֶׁהִיא אֲחֻזָּתוֹ וְנַחֲלָתוֹ.

א"ר יְהוֹשֻׁעַ לֹא תִקְשֵׁי לָךְ הַאי, דְּהָא תָּנִינָן ג' כִּתּוֹת הֵן, שֶׁל
צַדִּיקִים גְּמוּרִים, וְשֶׁל רְשָׁעִים גְּמוּרִים, וְשֶׁל בֵּינוֹנִים, צַדִּיקִים
גְּמוּרִים יְקוּמוּן בְּקִימָה שֶׁל מֵתֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֵהַיּוֹם כַּמָּה שָׁנִים,
שֶׁהֵם קוֹדְמִים בַּתְּחִלָּה, בִּשְׁנַת הָאַרְבָּעִים שֶׁל קִבּוּץ גָּלֻיּוֹת,

תַּבְשִׁיל סוּמְקָא, דְּתַבְשִׁילָא דָּא, מִתְּבַר חֵילָא וְתוֹקְפָּא דְּדָמָא סוּמְקָא בָּגִין לְתַבָּרָא תּוֹקְפֵיהּ וְחֵילֵיהּ, וּבְג״כ, עֲבַד לֵיהּ בְּחָכְמְתָא, כְּהַהוּא גַּוְונָא סוּמְקָא.

וְעַל הַהוּא תַּבְשִׁילָא, אִזְדַּבַּן לֵיהּ לְעַבְדָּא, וְזַבִּין בְּכִירוּתֵיהּ לְיַעֲקֹב וּבְהַהִיא שַׁעְתָּא יָדַע יַעֲקֹב, דְּבָגִין שָׂעִיר חַד, דְּיִקְרְבוּן יִשְׂרָאֵל לְגַבֵּי דַּרְגָּא דִּילֵיהּ, יִתְהַפַּךְ לְעַבְדָּא לְבָנוֹי, וְלָא יְקַטְרֵג לוֹן, וּבְכֹלָּא אָזַל יַעֲקֹב לְגַבֵּיהּ דְּעֵשָׂו בְּחָכְמָה, בְּגִין הַהוּא דַּרְגָּא חַפִּים דְּעֵשָׂו, וְלָא יָכִיל לְשַׁלְטָאָה, וְאִתְכַּפְיָא וְלָא אִסְתָּאַב בֵּיתֵיהּ וְאִיהוּ יָגִין עֲלֵיהּ.

וַיֹּאמֶר עֵשָׂו אֶל יַעֲקֹב הַלְעִיטֵנִי נָא מִן הָאָדֹם הָאָדֹם הַזֶּה, אַמַּאי כְּתִיב תְּרֵי זִמְנֵי הָאָדוֹם, אֶלָּא, בְּגִין דְּכֹל מַה דְּאִית בֵּיהּ אָדוֹם, כְּד״א וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אַדְמוֹנִי. וְתַבְשִׁילוֹ אָדוֹם, וְהָאַחֲרוֹנִים כֻּלָּם, לִזְמַן אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמֹנָה שָׁנָה, לְאֶלֶף הַשִּׁשִּׁי, כִּדְקָאָמְרָן. מַאן יְזֵכֶּה לְהַאי אָרְכָּא, מַאן יִתְקַיֵּים בְּקִיּוּם דָּתֵיהּ בֵּין הַאי זִמְנָא, וְעַל דָּא אִצְטַעִירְנָא בְּנַפְשָׁאי.

אָמַר לֵיהּ, רִבִּי, הָא תָּנִינָן, יְהִי אוֹר, יְהִי רָ״ז. חָזַר וְאָמַר, בִּתְשׁוּבָה יִתְקַדֵּם כֹּלָּא. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ, אִי לָאו דַּאֲמַרְתְּ הָכִי, אַחְסִימְנָא פּוּמִין, לְמִצְפֵּי פּוּרְקָנָא כָּל יוֹמָא, דִּכְתִיב (יחזקאל ל״ג) חִסָּן יְשׁוּעוֹת, מַהוּ יְשׁוּעוֹת, אֵלּוּ הַמְצַפִּים יְשׁוּעוֹת בְּכָל יוֹם.

מַאי הוּא דַּעְתּוֹ דְּרִבִּי אֶלְעָזָר. הַיְינוּ דִּכְתִיב, וְרַבִּים מִישֵׁנִי אַדְמַת עָפָר יָקִיצוּ, מַשְׁמַע דִּכְתִיב מִישֵׁנִי, אֵלּוּ הֵם הַצַּדִּיקִים, הַנִּקְדָּמִים בְּחַיֵּיהֶם קוֹדֶם זֶה. וְכַמָּה שָׁנִים הֵם נִקְדָּמִים, רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מָאתַיִם וְעֶשֶׂר שָׁנִים. רִבִּי יִצְחָק אוֹמֵר, רד״י שָׁנָה, דִּכְתִיב (במדבר כ״ד) וְיֵרֵד מִיַּעֲקֹב וגו׳. יר״ד שָׁנָה, נִקְדָּמִים הַצַּדִּיקִים, לְשְׁאָר כָּל אָדָם. רַב נַחְמָן אָמַר, לְפִי

הַשִּׁיעוּר שֶׁנִּבְלָה בֶּעָפָר. א"ל רִבִּי יוֹסֵי, אִם כֵּן הַרְבֵּה תְּחִיּוֹת הָוֹוּ, אֶלָּא כָּל הַתְּחִיּוֹת יִהְיוּ בְּאוֹתוֹ הַזְּמַן וְהַאי דְּאִתְּמַר בְּחָזוֹן וֶאֱמֶת הַדָּבָר וְצָבָא גָּדוֹל.

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן אֲשֶׁר הָיָה בִּימֵי אַבְרָהָם. רִבִּי אַבָּהוּ פָּתַח וַאֲמַר, (שיר א') עַד שֶׁהַמֶּלֶךְ בְּמְסִבּוֹ נִרְדִּי נָתַן רֵיחוֹ. דְּתָנִינָן אַרְבַּע תְּקוּפוֹת, וְאַרְבַּע זְמַנִּים מְשׁוּנִים זוֹ מִזּוֹ, יַעַבְרוּ הַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא. הָאֶחָד, אוֹתוֹ זְמַן יִשְׂגֶּא הַחָכְמָה בָּעוֹלָם, וְיַשִּׂיגוּ הַשָּׂגָה, מַה שֶּׁלֹּא הִשִּׂיגוּ בָּזֶה הָעוֹלָם, דְּתָנִינָן, אָמַר רִבִּי פִּנְחָס, הַשָּׂגַת הַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא, יוֹתֵר מִמַּלְאָכֵי הַשָּׁרֵת דִּכְתִיב (ישעיה) כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים הַשֵּׁנִי תִּתְעַסְּקוּן: (עד כאן מדרש הנעלם)

דִּכְתִיב מִן הָאָדוֹם הָאָדוֹם הַזֶּה, וְאַרְעָא דִּילֵיהּ אֲדוּמָה, דִּכְתִיב אַרְצָה שֵׂעִיר שְׂדֵה אֱדוֹם, וּגְוִּבְרִין דִּילֵיהּ אֲדוּמִין, דִּכְתִיב הוּא עֵשָׂו אֲבִי אֱדוֹם, וּמַאן דְּזַמִּין לְאִתְפְּרָעָא מִנֵּיהּ אֱדוֹם, דִּכְתִיב דּוֹדִי צַח וְאָדוֹם, וּלְבוּשֵׁיהּ אֱדוֹם, דִּכְתִיב מַדּוּעַ אָדוֹם לִלְבוּשֶׁךָ, וּכְתִיב מִי זֶה בָּא מֵאֱדוֹם. א"ר יְהוּדָה, וְכֵן בִּלְבָן אִתְחֲזִי הָכֵי, בְּגִין דְּהָא אִיהוּ חַרְשָׁא הַוָּה, כְּמָה דִּכְתִיב (בראשית כ') נִחַשְׁתִּי וַיְבָרְכֵנִי יי' בִּגְלָלֶךָ, וְאע"ג דְּיַעֲקֹב אִקְרֵי גְּבַר שְׁלִים, בְּג"כ הַוָּה שְׁלִים, עִם מַאן דְּאִצְטְרִיךְ לֵיהּ לְמֵיהַךְ עִמֵּיהּ בְּרַחֲמֵי הַוָּה אָזֵיל, וְעִם מַאן דְּאִצְטְרִיךְ לְמֵיהַךְ עִמֵּיהּ בְּדִינָא קַשְׁיָא, וּבַעֲקִימוּ, הַוָּה אָזֵיל, בְּגִין דְּתֵרֵי חוּלָקֵי הַוּוֹ בֵּיהּ, וַעֲלֵיהּ כְּתִיב (תהלים י"ח) עִם חָסִיד תִּתְחַסָּד, וְעִם עִקֵּשׁ תִּתְפַּתָּל. עִם חָסִיד בְּסִטְרָא דְּחֶסֶ"ד, וְעִם עִקֵּשׁ בְּסִטְרָא דְּדִינָא קַשְׁיָא, כְּלָא כְּדְקָא יָאוֹת.

וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן וגו'. ר' יְהוּדָה פָּתַח וַאֲמַר, (שם י"א) יי' צַדִּיק יִבְחָן וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חָמָס שְׂנָאָה

נַפְשׁוֹ. כַּמָּה עוֹבָדוֹי דְּקב״ה מִתְתַּקְנָן, וְכָל מַה דְּאִיהוּ עָבִיד, כְּלָא עַל דִּינָא וּקְשׁוֹט, כְּמָה דִּכְתִיב (דברים ל״ב) הַצּוּר תָּמִים פָּעֳלוֹ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עָוֶל צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא.

ת״ח, לָא דָּן קב״ה לְאָדָם קַדְמָאָה, עַד דְּפַקִּיד לֵיהּ לְתוֹעַלְתֵּיהּ, דְּלָא יִסְטֵי לִבֵּיהּ וּרְעוּתֵיהּ לְאָרַח אָחֳרָא, בְּגִין דְּלָא יִסְתָּאַב, וְאִיהוּ לָא אִסְתַּמַּר, וַעֲבַר עַל פִּקּוּדֵי דְּמָארֵיהּ, וּלְבָתַר כֵּן דָּן לֵיהּ דִּינָא.

[דף ק״מ ע״א] **וְעִם** כָּל דָּא, לָא דָּן לֵיהּ, כְּדְקָא חָזֵי לֵיהּ, וְאוֹרִיךְ עִמֵּיהּ רוּגְזֵיהּ, וְאִתְקַיַּים יוֹמָא חַד, דְּאִיהוּ אֶלֶף שְׁנִין, בַּר אִינּוּן שִׁבְעִים שָׁנִים, דְּמִסַּר לֵיהּ לְדָוִד מַלְכָּא, דְּלָא הֲוָה לֵיהּ מִגַּרְמֵיהּ כְּלוּם.

כְּגַוְונָא דָּא, לָא דָּן לֵיהּ לב״נ, כְּעוֹבָדוֹי בִּישִׁין דְּאִיהוּ עָבִיד תָּדִיר, דְּאִי הָכִי, לָא יָכִיל עַלְמָא לְאִתְקַיְּימָא, אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אָרִיךְ רוּגְזֵיהּ עִם צַדִּיקָיָא, וְעִם רַשִּׁיעַיָּא, יַתִּיר מִצַּדִּיקָיָא, עִם רַשִּׁיעַיָּא, בְּגִין דְּיִתּוּבוּן בִּתְיוּבְתָּא שְׁלִימְתָּא, דְּיִתְקַיְּימוּן בְּהַאי עַלְמָא, וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי, כְּמָה דִּכְתִיב (יחזקאל ל״ג) חַי אֲנִי נְאֻם יי׳ וגו׳ אִם אֶחְפֹּץ וגו׳ כִּי אִם בְּשׁוּב רָשָׁע מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה. וְחָיָה בְּעַלְמָא דֵּין, וְחָיָה בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, וְעַל דָּא אוֹרִיךְ רוּגְזֵיהּ לוֹן תָּדִיר. אוֹ בְּגִין דְּיִפּוֹק מִנֵּהוֹן גִּזְעָא טָבָא בְּעַלְמָא, כְּמָה דְּאַפִּיק אַבְרָהָם מִתָּרַח, דְּאִיהוּ גִּזְעָא טָבָא, וְשָׁרְשָׁא וְחוֹלָקָא טָבָא לְעַלְמָא.

אֲבָל קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְדַקְדֵּק עִם צַדִּיקָיָא תָּדִיר, בְּכָל עוֹבָדִין דְּאִינּוּן עָבְדִין בְּגִין דְּיִדַּע דְּלָא יִסְטוֹן לְיָמִינָא וּשְׂמָאלָא, וּבְג״כ אַבְחִין לוֹן, לָאו בְּגִינֵיהּ, דְּהָא אִיהוּ יָדַע

יְצִרָא וְתוֹקְפָא דְמְהֵימְנוּתָא דִלְהוֹן, אֶלָּא בְּגִין לַאֲרָמָא
רֵישֵׁיהוֹן בְּגִינַיְיהוּ.

כְּגַוְונָא דָא, עֲבַד לֵיהּ לְאַבְרָהָם, דִּכְתִיב (בראשית כ״ב) וְהָאֱלֹהִים
נִסָּה אֶת אַבְרָהָם, מַאי נִסָּה, הֲרָמַת נֵס, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (ישעיה ס״ב) הָרִימוּ נֵס, שְׂאוּ נֵס, אֲרִים דְּגְלָא דִילֵיהּ בְּכָל
עַלְמָא, וְאע״ג דְּהָא אִתְּמַר, בְּגִין דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲרִים דְּגְלָא דְאַבְרָהָם, בְּעִינֵיהוֹן דְּכֹלָּא, הָדָא הוּא דִכְתִיב
נִסָּה אֶת אַבְרָהָם, אוֹף הָכִי קב״ה, בְּגִין לַאֲרָמָא דְּגְלָא
דְצַדִּיקַיָּא, אִיהוּ בָּחִין לוֹן, לַאֲרָמָא רֵישַׁייהוּ בְּכָל עַלְמָא.

צַדִּיק יְבָחֵן, מַאי טַעְמָא, אֲמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בְּגִין דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, כַּד אִתְרְעֵי בְּהוּ בְּצַדִּיקַיָּא, מַה כְּתִיב,
(ישעיה נ״ג) וַיְיִ׳ חָפֵץ דַּכְּאוֹ הֶחֱלִי. וְאוֹקְמוּהָ. אֲבָל בְּגִין דִּרְעוּתָא
דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא אִתְרְעֵי, אֶלָּא בִּנְשִׁמְתָא, אֲבָל בְּגוּפָא
לָא, דְּהָא נִשְׁמְתָא, אִיהִי דַּמְיָא לִנְשִׁמְתָא דִלְעֵילָּא, וְגוּפָא
לָאו אִיהוּ חָזֵי לְאִתְאַחֲדָא לְעֵילָּא, וְאַף עַל גַּב דִּדְיוֹקְנָא
דְגוּפָא בְּרָזָא עִלָּאָה [דף ק״מ ע״ב] אִיהוּ.

וְת״ח, בְּזִמְנָא דְקב״ה אִתְרְעֵי בִּנְשִׁמְתֵיהּ דִּב״נ, לְאִתְנַהֲרָא
בָּהּ, מָחֵי לְגוּפָא, בְּגִין דְּתִשְׁלוֹט נִשְׁמְתָא, דְּהָא בְּעוֹד
דִּנְשִׁמְתָא עִם גּוּפָא, נִשְׁמְתָא לָא יְכִלָּא לְשַׁלְטָאָה, דְּכַד אִתְרַע
גּוּפָא, נִשְׁמְתָא שַׁלְטָא. צַדִּיק יְבָחֵן, מַאי צַדִּיק יְבָחֵן, כְּד״א
(ישעיה כ״ח) אֶבֶן בֹּחַן, הָכִי נָמֵי צַדִּיק יְבָחֵן, אַתְקִיף לֵיהּ, כְּהַאי
אֶבֶן בֹּחַן, דְּהִיא פִּנַּת יִקָּרַת, הָכִי נָמֵי צַדִּיק יְבָחֵן.

וְרָשָׁע (תהלים י״א) וְאוֹהֵב חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ, מַאי שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ,
ס״ד דְּקב״ה חָוֵי דְּנַפְשׁוֹ שָׂנְאָה לְהַהוּא רָשָׁע.
אֶלָּא, הַהוּא דַּרְגָּא דְּכָל נִשְׁמָתִין תַּלְיִין בֵּיהּ, שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ

דְּהַהוּא רָשָׁע, דְּלָא בָּעְיָא לָהּ כְּלָל, לָא בָּעְיָא לָהּ לָא בְּעַלְמָא דֵּין וְלָא בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב, וְרָשָׁע וְאוֹהֵב חָמָס שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ, וַדַּאי. ד״א שָׂנְאָה נַפְשׁוֹ, כְּד״א (עמוס ו׳) נִשְׁבַּע אֲדֹנָי יְהוִה בְּנַפְשׁוֹ, וּבְגִין כָּךְ צַדִּיק יִבְחָן.

ת״ח, כַּד בָּרָא קב״ה לְאָדָם, פַּקִּיד לֵיהּ, לְאוֹטָבָא לֵיהּ, יְהַב לֵיהּ חָכְמְתָא אִסְתַּלַק בְּדַרְגּוֹי לְעֵילָא, כַּד נָחַת לְתַתָּא, חָמָא תֵּיאוּבְתָּא דְּיֵצֶר הָרָע, וְאִתְדַּבַּק בֵּיהּ, וְאִנְשֵׁי כָּל מַה דְּאִסְתַּלַק, בִּיקָרָא עִלָּאָה דְּמָרֵיהּ.

אָתָא נֹחַ, בְּקַדְמֵיתָא כְּתִיב (בראשית ו׳) נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה, וּלְבָתַר נָחַת לְתַתָּא, וְחָמָא חַמְרָא תַּקִּיף, דְּלָא צָלֵיל, מֵחַד יוֹמָא, וְאִשְׁתֵּי מִנֵּיהּ, וְאִשְׁתַּכַּר וְאִתְגְּלֵי, כְּמָה דִּכְתִיב, וַיִּשְׁתְּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכָּר וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אָהֳלָה.

אָתָא אַבְרָהָם, אִסְתַּלַק בְּחָכְמְתָא, וְאִסְתַּכַּל בִּיקָרָא דְּמָארֵיהּ, לְבָתַר וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ וַיֵּרֶד אַבְרָם מִצְרַיְמָה לָגוּר שָׁם כִּי כָבֵד הָרָעָב בָּאָרֶץ וגו׳, לְבָתַר מַה כְּתִיב, וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַנֶּגְבָּה, וְאִסְתַּלַק לְדַרְגֵּיהּ קַדְמָאָה, דַּהֲוָה בֵּיהּ בְּקַדְמֵיתָא, וְעָאל בְּשְׁלָם, וּנְפַק בְּשְׁלָם.

אָתָא יִצְחָק, מַה כְּתִיב, וַיְהִי רָעָב בָּאָרֶץ, מִלְּבַד הָרָעָב הָרִאשׁוֹן וגו׳. וַאֲזַל יִצְחָק וְאִסְתַּלַק מִתַּמָּן לְבָתַר בְּשְׁלָם, וְכֻלְּהוּ צַדִּיקַיָּיא, כְּלִהוּ בָּחִין לוֹן קב״ה, בְּגִין לַאֲרָמָא רֵישַׁייְהוּ, בְּעַלְמָא דֵּין וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי.

וַיִּשְׁאֲלוּ אַנְשֵׁי הַמָּקוֹם לְאִשְׁתּוֹ וַיֹּאמֶר אֲחוֹתִי הִיא, כְּמָה דַּאֲמַר אַבְרָהָם, בְּגִין דִּשְׁכִינְתָּא הֲוָה עִמֵּיהּ, וְעִם

אִתְּתֵיהּ, וּבְגִין שְׁכִינְתָּא קָאֲמַר, דִּכְתִיב (משלי ז׳) אֱמוֹר לַחָכְמָה אֲחוֹתִי אָתְּ, וְעַל דָּא אִתְּתַקָּף, וַאֲמַר אֲחוֹתִי הִיא. תּוּ, אַבְרָהָם וְיִצְחָק, הָכֵי אִתְחֲזֵי, דְּוַדַּאי בְּגִין קְרָא דִּכְתִיב (שיר ה׳) אֲחוֹתִי רַעְיָתִי יוֹנָתִי תַּמָּתִי, וּבְג״כ וַדַּאי, אִתְחֲזֵי לוֹן לוֹמַר, אֲחוֹתִי הִיא, וְע״ד אִתְּתַקְּפוּ צַדִּיקַיָּיא בֵּיהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וַיְהִי כִּי אָרְכוּ לוֹ שָׁם הַיָּמִים וגו׳. אֶת רִבְקָה אִשְׁתּוֹ דַּיְיקָא, דָּא שְׁכִינְתָּא, דַּהֲוַת עִמֵּהּ דִּרְבְקָה. ד״א, וְכִי ס״ד דְּיִצְחָק הֲוָה מְשַׁמֵּשׁ עַרְסֵיהּ בִּימָמָא, דְּהָא תָּנִינָן יִשְׂרָאֵל קַדִּישִׁין אִינּוּן, וְלָא מְשַׁמְּשֵׁי עַרְסַיְיהוּ בִּימָמָא, וְיִצְחָק דַּהֲוָה קַדִּישׁ הֲוָה מְשַׁמֵּשׁ עַרְסֵיהּ בִּימָמָא.

אֶלָּא, וַדַּאי אֲבִימֶלֶךְ חַכִּים הֲוָה, וְאִיהוּ אִסְתַּכַּל בְּאִצְטַגְנִינוּתָא דִּילֵיהּ, דְּאִיהוּ חַלּוֹן, כְּתִיב הָכָא בְּעַד הַחַלּוֹן, וּכְתִיב (שופטים ה׳) הָתֵם בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא, מַה לְהַלָּן בְּאִצְטַגְנִינוּתָא, אוֹף ה״נ בְּאִצְטַגְנִינוּתָא, וְחָמָא, דְּלָא הֲוָה, כְּמָה דַּהֲוָה אֲמַר יִצְחָק, אֶלָּא וַדַּאי אִיהוּ מְצַחֵק עִמֵּהּ, וְאִיהִי אִתְּתֵיהּ. וּכְדֵין וַיִּקְרָא אֲבִימֶלֶךְ לְיִצְחָק וַיֹּאמֶר וגו׳. רִבִּי יוֹסֵי אֲמַר, יָאוֹת הֲוָה אֲבִימֶלֶךְ לְמֶעְבַּד לְיִצְחָק, כְּמָה דַּעֲבַד לְאַבְרָהָם, בַּר דְּהָא אוֹכַח לֵיהּ קב״ה בְּקַדְמֵיתָא.

תָּא חֲזֵי, כְּתִיב כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה, אֲמַר רִבִּי אַבָּא, בְּג״כ אֲמַר אֲחוֹתִי הִיא, בְּגִין לְאִתְדַּבָּקָא בִּשְׁכִינְתָּא, דִּכְתִיב אֱמוֹר לַחָכְמָה אֲחוֹתִי אָתְּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דִּבְהוֹ לָא הֲוָה מְהֵימְנוּתָא, דְּאִי מְהֵימְנוּתָא, אִשְׁתַּכַּח בֵּינַיְיהוּ, לָא הֲוָה אִצְטְרִיךְ, אֲבָל מִגּוֹ דְּלָא הֲוָה בֵּינַיְיהוּ מְהֵימְנוּתָא, אֲמַר הָכֵי, וּבְג״כ אֲמַר

כִּי אָמַרְתִּי [דף קמ"א ע"א] רַק אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה, אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים, דָּא מְהֵימְנוּתָא.

אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר, בְּגִין דְּלָא שַׁרְיָא שְׁכִינְתָּא, לְבַר מֵאַרְעָא קַדִּישָׁא, וְעַל דָּא אֵין יִרְאַת אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה, דִּלְאוֹ אַתְרֵיהּ הוּא, וְלָא שַׁרְיָא הָכָא, וְיִצְחָק אִתְתַּקַּף בֵּיהּ בִּמְהֵימְנוּתָא, דְּחָמָא דְּהָא שְׁכִינְתָּא גּוֹ אִתְתֵּיהּ שַׁרְיָא.

וַיְצַו אֲבִימֶלֶךְ אֶת כָּל הָעָם לֵאמֹר הַנּוֹגֵעַ בָּאִישׁ הַזֶּה וּבְאִשְׁתּוֹ מוֹת יוּמָת. תָּא חֲזֵי, כַּמָּה אוֹרִיךְ לְהוֹ קב"ה, לְרַשִׁיעַיָּיא, בְּגִין הַהוּא טִיבוּ דַּעֲבַד עִם אֲבָהָן קַמָּאי, דְּהָא בְּגִין דָּא לָא שַׁלִּיטוּ בְּהוֹ יִשְׂרָאֵל, עַד לְבָתַר דָּרִין בַּתְרָאִין, יָאוֹת עֲבַד אֲבִימֶלֶךְ, דַּעֲבַד טִיבוּ עִם יִצְחָק, דְּא"ל הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ בַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ שֵׁב.

רִבִּי יְהוּדָה אָמַר, חֲבַל עֲלַיְיהוּ דְּרַשִׁיעַיָּיא, דְּטִיבוּתָא דִּלְהוֹן לָאו אִיהוּ שְׁלִים, ת"ח, עֶפְרוֹן בְּקַדְמֵיתָא אָמַר, (בראשית כ"ג) אֲדוֹנִי שְׁמָעֵנִי הַשָּׂדֶה נָתַתִּי לָךְ וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְךָ נְתַתִּיהָ וגו'. וּלְבָתַר אָמַר, אֶרֶץ אַרְבַּע מֵאוֹת שֶׁקֶל כֶּסֶף וגו', וּכְתִיב וַיִּשְׁקוֹל אַבְרָהָם לְעֶפְרוֹן וגו', עוֹבֵר לַסּוֹחֵר. אוֹף הָכָא, כְּתִיב בְּקַדְמֵיתָא, הִנֵּה אַרְצִי לְפָנֶיךָ וגו'. וּלְבָתַר אָמַר לוֹ, לְךָ מֵעִמָּנוּ כִּי עָצַמְתָּ מִמֶּנּוּ מְאֹד. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אֶלְעָזָר, דָּא הוּא טִיבוּ דַּעֲבַד עִמֵּיהּ, דְּלָא נְסִיב מִדִּילֵיהּ אֲבִימֶלֶךְ כְּלוּם, וְשַׁדְּרֵיהּ בְּכָל מָמוֹנֵיהּ, וּלְבָתַר אָזַל בַּתְרֵיהּ, לְמִגְזַר עִמֵּיהּ קְיָם.

וְא"ר אֶלְעָזָר, יָאוֹת עֲבַד יִצְחָק, דְּהָא בְּגִין דְּיִדַּע רָזָא דְּחָכְמְתָא, אִשְׁתַּדַּל וְחָפַר בֵּירָא דְּמַיִין, בְּגִין לְאִתְתַּקְפָא בִּמְהֵימְנוּתָא כְּדְקָא יָאוֹת, וְכֵן אַבְרָהָם, אִשְׁתַּדַּל וְחָפַר בֵּירָא

דְּמַיָּא, יַעֲקֹב אַשְׁכַּח לֵיהּ מִתְתַּקֵּן, וְיָתִיב עֲלֵיהּ וְכֻלְּהוּ אַזְלוּ בַּתְרֵיהּ, וְאִשְׁתַּדָּלוּ, בְּגִין לְאִתְתַּקָּפָא בִּמְהֵימְנוּתָא שְׁלֵימְתָא כְּדְקָא יָאוֹת.

וְהַשְׁתָּא יִשְׂרָאֵל, אִתְתַּקָּפוּ בֵּיהּ בְּרָזֵי דִּפְקוּדֵי אוֹרַיְתָא, כְּגוֹן דְּכָל יוֹמָא וְיוֹמָא אִתְתַּקַּף בַּר נָשׁ בְּצִיצִית, דְּאִיהוּ מִצְוָה, וּבַר נָשׁ אִתְעַטַּף בֵּיהּ. הָכִי נָמֵי בִּתְפִלִּי, דְּמַנַּח אַרִישֵׁיהּ וּבְדְרוֹעֵיהּ, דְּאִינּוּן רָזָא עִלָּאָה, כְּדְקָא חָזֵי, בְּגִין דְּקֹב"ה אִשְׁתַּכַּח בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, דְּאִתְעַטַּר בֵּיהּ בִּתְפִלּוֹי, וְאִתְעַטַּף בְּצִיצִית, וְכֻלָּא רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה.

וְעַל דָּא, מַאן דְּלָא אִתְעַטַּף בְּהַאי, וְלָא אִתְעַטַּר לְאִתְתַּקָּפָא בִּתְפִלִּי בְּכָל יוֹמָא, דָּמֵי לֵיהּ דְּלָא שַׁרְיָא עִמֵּיהּ מְהֵימְנוּתָא, וְאִתְעֲדֵי מִנֵּיהּ דְּחִילוּ דְּמָארֵיהּ, וּצְלוֹתֵיהּ לָאו צְלוֹתָא כְּדְקָא יָאוֹת. וּבְגִין כָּךְ אֲבָהָן הֲווֹ מִתְתַּקְּפֵי גּוֹ מְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה, בְּגִין דְּבֵירָא עִלָּאָה דְּרָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא שְׁלֵימְתָא, שַׁרְיָא בֵּיהּ.

וַיַּעְתֵּק מִשָּׁם וַיַּחְפֹּר בְּאֵר אַחֶרֶת וגו', רִבִּי חִיָּיא פְּתַח וַאֲמַר (ישעיה נ"ח) וְנָחֲךָ יְיָ תָּמִיד וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחֲצָחוֹת נַפְשֶׁךָ וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וגו'. הַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ וְאִתְמַר. אֲבָל בְּהַאי קְרָא, בֵּיהּ אִתְתַּקָּפוּ מָארֵי מְהֵימְנוּתָא, דְּאַבְטַח לוֹן לְעַלְמָא דְּאָתֵי. וְנָחֲךָ יְיָ תָּמִיד, בְּהַאי עַלְמָא, וּבְעַלְמָא דְּאָתֵי. וְנָחֲךָ יְיָ, כְּיוָן דַּאֲמַר וְנָחֲךָ יְיָ, אֲמַאי תָּמִיד. אֶלָּא דָּא תָּמִיד דְּבֵין הָעַרְבַּיִם, דְּאִיהוּ אִתְתַּקַּף תְּחוֹת דְּרוֹעֵיהּ דְּיִצְחָק, וְדָא הוּא חוּלָקָא לְעַלְמָא דְּאָתֵי, מִנָּלַן מִדָּוִד דִּכְתִיב (תהלים כ"ג) יַנְחֵנִי בְּמַעְגְּלֵי צֶדֶק לְמַעַן שְׁמוֹ.

וְהִשְׂבִּיעַ בְּצַחֲצָחוֹת נַפְשֶׁךָ, דָּא אַסְפַּקְלַרְיָא דִּנְהוֹרָא, דְּכָל נִשְׁמָתִין אִתְהַנָּן, לְאִסְתַּכְּלָא וּלְאִתְעַנָּגָא בְּגַוָּוהִי.
וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ, הַאי קְרָא, לָאו רֵישֵׁיהּ סוֹפֵיהּ, אִי נִשְׁמָתֵיהּ דְּצַדִּיקָא, סָלְקָא לְעֵילָּא מַאי וְעַצְמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ. אֶלָּא הָא אוּקְמוּהָ, דָּא תְּחַיֵּית הַמֵּתִים, דְּזַמִּין קב"ה לַאֲחָיֵיא מֵתַיָּא, וּלְאַתְקָנָא לוֹן לְגַרְמוֹי דְּבַר נָשׁ, לְמֶהֱוֵי כְּקַדְמֵיתָא, בְּגוּפָּא שְׁלִים, וְנִשְׁמָתָא אִתּוֹסֶפַת נְהוֹרָא גּוֹ אַסְפַּקְלַרְיָא דִּנְהוֹרָא, לְאִתְנַהֲרָא עִם גּוּפָּא, לְקַיְּימָא שְׁלִים כְּדְקָא חָזֵי.

וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב, וְהָיִיתָ כְּגַן רָוֶה. מַאי כְּגַן רָוֶה, דְּלָא פָּסְקוּ מֵימוֹי עִלָּאִין, לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמִין, וְהַאי גִּינְתָא אִתְשַׁקֵּי מִנֵּיהּ, וְאִתְרַוֵּי מִנֵּיהּ תְּדִיר. [דף קמ"א ע"ב] וּכְמוֹצָא מַיִם, דָּא הַהוּא נָהָר, דְּנָגִיד וְנָפִיק מֵעֵדֶן, וְלָא פָּסְקִין מֵימוֹי לְעָלְמִין.

ת"ח, בֵּירָא דְּמַיִין נָבְעִין, הַאי אִיהוּ רָזָא עִלָּאָה, בְּגוֹ רָזָא דְּמְהֵימְנוּתָא, בֵּירָא דְּאִית בֵּיהּ מוֹצָא מַיִם, וְאִיהוּ בֵּירָא דְּאִתְמַלְיָא מֵהַהוּא מוֹצָא מַיִם, וְאִינּוּן תְּרֵין דַּרְגִּין דְּאִינּוּן חַד, דְּכַר וְנוּקְבָא כַּחֲדָא כְּדְקָא יָאוֹת.

וְת"ח, הַהוּא מוֹצָא מַיִם, וְהַהוּא בֵּירָא, אִינּוּן חַד, וְאִקְרֵי כֻּלָּא בְּאֵר, דְּהָא הַהוּא מִקּוֹרָא דְּעַיֶּיל, וְלָא פָּסֵיק לְעָלְמִין, וּבֵירָא אִתְמְלֵי. וּמַאן דְּאִסְתַּכַּל בְּבֵירָא דָּא, אִסְתַּכַּל בְּרָזָא עִלָּאָה דְּמְהֵימְנוּתָא, וְדָא הוּא סִימָנָא דַּאֲבָהָן, דְּמִשְׁתַּדְּלֵי לַחְפּוֹר בֵּירָא דְּמַיָּא, גּוֹ רָזָא עִלָּאָה, וְלֵית לְאַפְרָשָׁא בֵּין מִקּוֹרָא וּבֵירָא, וְכֻלָּא חַד.

וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוֹבוֹת. רָמִיז, דְּזַמִּינִין בְּנוֹי, לְמִפְלַח וּלְאַתְקָנָא הַאי בֵּירָא כְּדְקָא חָזֵי, בְּרָזָא דְּקִרְבָּנִין וְעִלָּוֹון. כְּגַוְונָא

דָּא, (בראשית ב׳) וַיַּנִּיחֵהוּ בְּגַן עֵדֶן לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ, אִלֵּין קָרְבָּנִין וְעֹלָוֹן וּבְגִין דָּא, יִתְפַּשְׁטוּן מַבּוּעוֹי לְכָל סִטְרִין כְּד"א (משלי ה) וְיָפוּצוּ מַעְיְנֹתֶיךָ חוּצָה בָּרְחֹבוֹת פַּלְגֵי מַיִם, וּבְגִין כָּךְ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחוֹבוֹת.

רִבִּי שִׁמְעוֹן פָּתַח וַאֲמַר, (שם א׳) חָכְמוֹת בַּחוּץ תָּרוֹנָה בָּרְחוֹבוֹת תִּתֵּן קוֹלָהּ הַאי קְרָא אִיהוּ רָזָא עִלָּאָה. מַאי חָכְמוֹת, אִלֵּין חָכְמָה עִלָּאָה, וְחָכְמְתָא זְעֵירָא דְּאִתְכְּלִילַת בָּהּ בְּעִלָּאָה, וְשַׁרְיָא בָּהּ.

בַּחוּץ תָּרוֹנָה. ת"ח, חָכְמָה עִלָּאָה, אִיהִי סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, וְלָא אִתְיְדַע, וְלָאו אִיהִי בְּאִתְגַּלְיָא, כְּד"א (איוב כ"ח) לֹא יָדַע אֱנוֹשׁ עֶרְכָּהּ וגו׳, כַּד אִתְפַּשְׁטַת לְאִתְנַהֲרָא, אִתְנַהֲרָא בְּרָזָא דְּעַלְמָא דְּאָתֵי, וְעַלְמָא דְּאָתֵי אִתְבְּרֵי מִנַּיְהּ, כְּדְתָנַן עַלְמָא דְּאָתֵי אִתְבְּרֵי בְּיו"ד, וְאִתְכַּסְיָא הַאי חָכְמָה תַּמָּן, וְאִינוּן חַד, בְּזִמְנָא דְּאִתְעַטַּר כֻּלָּא בְּרָזָא דְּעַלְמָא דְּאָתֵי, כְּדְקָאֲמָרַן, כְּדֵין הוּא חֶדְוָה, לְאִתְנַהֲרָא, וּכְלָא בַּחֲשַׁאי, דְּלָא אִשְׁתְּמַע לְבַר לְעָלְמִין.

תּוּ בָּעְיָא לְאִתְפַּשְׁטָא, וְנָפִיק מֵהַאי אַתַּר, אֶשָּׁא וּמַיָּא וְרוּחָא, כְּמָה דְּאִתְּמַר, וְאִתְעֲבִיד חַד קָלָא, דְּנַפְקָא לְבַר וְאִשְׁתְּמַע, כְּמָה דְּאִתְּמַר, כְּדֵין מִתַּמָּן וּלְהַלָּן אִיהוּ חוּץ, דְּהָא לְגוֹ בַּחֲשַׁאי אִיהוּ, דְּלָא אִשְׁתְּמַע לְעָלְמִין, הַשְׁתָּא דְּאִשְׁתְּמַע רָזָא, אִקְרֵי חוּץ, מִכָּאן בָּעֵי בַּר נָשׁ לְאִתְקָנָא בַּעֲבִידְתֵּיהּ וּלְשַׁאֲלָא.

בָּרְחוֹבוֹת, מַאן רְחוֹבוֹת, דָּא הַהוּא רְקִיעָא, דְּבֵיהּ כָּל כַּכְבַיָּא דְּנַהֲרִין וְאִיהוּ מַבּוּעָא דְּמֵימוֹי לָא פָּסְקִין, כְּד"א, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגָּן, וְאִיהוּ רְחוֹבוֹת, וְתַמָּן תִּתֵּן קוֹלָהּ, עִלָּאָה וְתַתָּאָה, וְכֻלָּא חַד.

וּבְגִין דָּא אֲמַר שְׁלֹמֹה, (משלי כ"ד) הָכֵן בַּחוּץ מְלַאכְתֶּךָ וְעַתְּדָהּ בַּשָּׂדֶה לָךְ וגו'. הָכֵן בַּחוּץ, כְּמָה דְאִתְּמַר. דִּכְתִיב בַּחוּץ תָּרוֹנָה, דְּהָא מִכָּאן קַיְימָא עֲבִידָא לְאִתְּתַקָּנָא, וּמִלָּה לְשָׁאֲלָה, דִּכְתִיב, (דברים ד') כִּי שְׁאַל נָא לְיָמִים רִאשֹׁנִים וגו', וּלְמִקְצֵה הַשָּׁמַיִם וְעַד קְצֵה הַשָּׁמָיִם.

וְעַתְּדָהּ בַּשָּׂדֶה לָךְ, דָּא שָׂדֶה אֲשֶׁר בֵּרְכוֹ יי'. וּבָתַר דְּיִנְדַּע בַּר נָשׁ רָזָא דְחָכְמְתָא, וְיַתְקִין גַּרְמֵיהּ בָּהּ, מַה כְּתִיב אַחַר וּבְנִית בֵּיתֶךָ, דָּא נִשְׁמְתָא דְּבַר נָשׁ בְּגוּפֵיהּ, דְּיִתְתַּקַּן וְיִתְעַבֵּיד גְּבַר שְׁלִים, וְעַל דָּא, כַּד חָפַר יִצְחָק וַעֲבַד בֵּירָא בְּשָׁלֵם, לְהַהוּא שָׁלֵם קָרֵי לֵיהּ רְחוֹבוֹת, וּכְלָא כְּדְקָא יָאוֹת. זַכָּאִין אִינּוּן צַדִּיקַיָּא, דְּעוֹבְדֵיהוֹן לְגַבֵּי קב"ה לְקַיְימָא עָלְמָא. דִּכְתִיב כִּי יְשָׁרִים יִשְׁכְּנוּ אָרֶץ, יַשְׁכִּינוּ אָרֶץ. וְהָא אוֹקְמוּהָ.

וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק. אָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן כְּתִיב, (בראשית א') וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה, הַאי קְרָא אוֹקְמוּהָ וְאִתְּמַר. אֲבָל ת"ח, כָּל עוֹבָדוֹי דְקב"ה, כְּלְהוּ אִינּוּן מִלִּין דְּקִשׁוֹט, וְכֻלָּא בְּרָזָא עִלָּאָה, וְכָל מִלּוֹי דְאוֹרַיְתָא, כְּלְהוּ מִלֵּי מְהֵימְנוּתָא, וְרָזִין עִלָּאִין, כְּדְקָא יָאוֹת.

וְת"ח, לָא זָכָה יִצְחָק כְּאַבְרָהָם, דְּלָא סָמוּ עֵינוֹי, וְלָא כָּהוּ. אֲבָל רָזָא עִלָּאָה אִיהוּ הָכָא, רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא, כְּמָה דְאִתְּמַר, דִּכְתִיב וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם, דָּא אַבְרָהָם, דְּאִיהוּ נְהוֹרָא דִימָמָא, וּנְהוֹרָא דִילֵיהּ אָזֵיל וְנָהִיר, [דף קמ"ב ע"א] וְאִתְּתַקַּף בְּתִקּוּנָא דְיוֹמָא.

וּבְגִין כָּךְ, מַה כְּתִיב, וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים, בְּאִינּוּן נְהוֹרִין דְּנָהֲרִין, וְאִיהוּ סִיב, (משלי ד') כְּד"א הוֹלֵךְ וְאוֹר

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת שמיני

יום **ראשון**	**כב** / **20**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות י"ב **ירושלמי:** יבמות י"ח **תוספתא:** גטין ב **נ"ך:** ישעיהו כא **משניות:** מנחות א **זהר:** חלק ב עמ' קצא-קצב	**אסרו חג, ז' לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:46 | **סו"ז תפילה** ..... 10:26 **נץ החמה** ..... 6:03 | **חצות היום** ..... 12:37 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:31 | **שקיעה** ..... 7:11 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:20 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:24
יום **שני**	**כג** / **21**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות י"ג **ירושלמי:** יבמות י"ט **תוספתא:** גטין ג **נ"ך:** ישעיהו כב **משניות:** מנחות ב **זהר:** חלק ב עמ' קצג-קצד	**ח' לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:45 | **סו"ז תפילה** ..... 10:25 **נץ החמה** ..... 6:01 | **חצות היום** ..... 12:37 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:31 | **שקיעה** ..... 7:11 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:19 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:24
יום **שלישי**	**כד** / **22**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות י"ד **ירושלמי:** יבמות כ' **תוספתא:** גטין ד **נ"ך:** ישעיהו כג **משניות:** מנחות ג **זהר:** חלק ב עמ' קצה-קצו	**ט' לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:43 | **סו"ז תפילה** ..... 10:25 **נץ החמה** ..... 6:00 | **חצות היום** ..... 12:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:30 | **שקיעה** ..... 7:12 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:18 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:25
יום **רביעי**	**כה** / **23**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות ט"ו **ירושלמי:** יבמות כ"א **תוספתא:** גטין ה **נ"ך:** ישעיהו כד **משניות:** מנחות ד **זהר:** חלק ב עמ' קצז-קצח	**י' לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:42 | **סו"ז תפילה** ..... 10:24 **נץ החמה** ..... 5:59 | **חצות היום** ..... 12:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:29 | **שקיעה** ..... 7:13 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:18 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:26
יום **חמישי**	**כו** / **24**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות ט"ז **ירושלמי:** יבמות כ"ב **תוספתא:** גטין ו **נ"ך:** ישעיהו כה **משניות:** מנחות ה **זהר:** חלק ב עמ' קצט-ר	**י"א לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:41 | **סו"ז תפילה** ..... 10:24 **נץ החמה** ..... 5:58 | **חצות היום** ..... 12:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:28 | **שקיעה** ..... 7:14 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:17 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:27
יום **שישי**	**כז** / **25**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות י"ז **ירושלמי:** יבמות כ"ג **תוספתא:** גטין ז **נ"ך:** ישעיהו כו **משניות:** מנחות ו **זהר:** חלק ב עמ' רא-רב	**י"ב לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:39 | **סו"ז תפילה** ..... 10:23 **נץ החמה** ..... 5:57 | **חצות היום** ..... 12:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:27 | **שקיעה** ..... 7:14 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:17 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:27 **הדלקת נרות** (40 דק'): **6:34** (20 דק'): **6:54**
שב"ק	**כח** / **26**	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות י"ח **ירושלמי:** יבמות כ"ד **תוספתא:** קידושין א **נ"ך:** ישעיהו כז **משניות:** מנחות ז **זהר:** חלק ב עמ' רג-רד	**שבת קודש פרשת שמיני, מברכין חודש אייר, י"ג לעומר** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:38 | **סו"ז תפילה** ..... 10:23 **נץ החמה** ..... 5:56 | **חצות היום** ..... 12:36 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:27 | **שקיעה** ..... 7:15 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:16 | **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:28 **מוצש"ק לשיטת ר"ת: 8:28**

מולד חודש אייר יהיה בליל שני בשעה 8, 30 דקות ו 2 חלקים

אִשָּׁה לֹא צְרִיכָה כֶּסֶף, מַתָּנוֹת, פְּרָחִים, תַּכְשִׁיטִים, הִיא צְרִיכָה שֶׁתַּגִּיד לָהּ מִלָּה טוֹבָה ; תֵּן מִלִּים טוֹבוֹת - כָּל הַבַּיִת שֶׁלְּךָ יִשְׁתַּנֶּה !

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)